



RÄDDNINGSTJÄNSTEN STORGÖTEBORG

Göteborg Mölndal Kungälv Härryda Partille Lerum



Olycksundersökning

Brand i byggnad
Aspgården, Mölnlycke
Härryda
den 6 januari 2012

Referens insatsrapport 2012000149

Göteborg
2012-09-12



Olycksundersökning

Brand i byggnad
Aspgården, Mölnlycke
Härryda
den 6 januari 2012

Referens insatsrapport: 2012000149

Uppdragsgivare: Processägare I&B Charlotte Hagstrand
Brandingenjör Daniel Gillesén Metodgruppen

Utredningen utförd av: Olycksutredare Jan Bergström Team Öst

Sammanfattning

Räddningstjänsten larmades en tidig morgon den 6 januari till en lägenhetsbrand som spred sig upp till taket. Räddningsenheter från flera stationer larmas till branden och är snabbt på plats. Uppbyggnaden av organisationen på brandplatsen fungerade mycket bra och lägenhetsbranden är snabbt under kontroll. Släckningsarbetet på taket fungerade också mycket bra och släcktes utan större vattensador i lägenheterna under taket. Två personer skadades lindrigt efter att fått mindre röksador. Iordningställande av lägenheter och tak var klart den 1 maj när den brandutsatta lägenheten var klar för inflyttning. Kostnaden för detta blev ungefär 3,0 miljoner kr.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	3
Förkortningar	4
1 Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	4
1.3 Avgränsningar	4
1.4 Frågeställningar	4
1.5 Redovisningsplan	5
1.6 Metod och material	5
2 Resultat av undersökningen	5
2.1 Beskrivning av olycksplatsen	5
2.2 Övergripande beskrivning av händelseförloppet	6
2.2.1 Före ankomst	6
2.2.2 Omfattning vid ankomst	6
2.2.3 Räddningstjänstens åtgärder	7
2.2.4 Olycksorsak	8
2.2.5 Konsekvenser av olyckan	8
2.3 Frågeställningar i uppdraget	9
2.3.1 Tidsfaktorns betydelse	9
2.3.2 Metodtaktiska val	9
2.3.3 Skadeplatsorganisationen	9
3 Erfarenheter och rekommendationer	9

Förkortningar

<i>IC</i>	Insatschef
<i>IL</i>	Insatsledare
<i>LC</i>	Ledningscentral
<i>O415</i>	Skärsläckarenhet
<i>RL</i>	Räddningsledare
<i>RSG</i>	Räddningstjänsten Storgöteborg
<i>StL</i>	Styrkeledare

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Fredagen den 6 januari 2012 larmas flera räddningsenheter till en fullt utvecklad lägenhetsbrand på våning 2 i ett flerbostadshus vid Aspgården i Mölnlycke. Det är oklart om någon människa är kvar inne i lägenheten. Dörren är stängd men inte låst och brandpersonalen slår i inledningsskedet ned branden med pulversläckare. Rutorna i lägenheten har gått sönder inemot gården. Rökgaserna har spridit sig via simsventilation upp till yttertaket och blir till en brand på taket. Byggnaden där lägenhetsbranden uppstår är hopbyggd i en vinkel med en byggnad som är en våning högre. Skulle branden sprida sig vid vinkeln så skulle det kunnat hota grannbyggnaden som är sammanbyggd med ett trapphus.

1.2 Syfte

Syftet med utredningen är att kartlägga ett antal faktorer (se frågeställningar) för att använda som utbildningsunderlag kring nyttjande av skärsläckaren för den operativa organisationen. Utgångspunkt i faktiska händelser (genomförda insatser) intressant och pedagogiskt gångbart i detta sammanhang, inte minst när det gäller lyckade handlingsmönster som haft god effektivitet på skadeförloppet och/eller hjälpbehovet.

1.3 Avgränsningar

Inga förebyggande frågeställningar, eller andra operativa än nedan, hanteras inom denna olycksutredning.

1.4 Frågeställningar

1. Tidsfaktorernas betydelse:

- När anlände O415 och sattes in i sektorarbetet på skadepå plats i förhållande till:
 - inkommet larm
 - utlarmning av O415 (körtid)
 - första anländande enhet
- Begärdes skärsläckaren av RL eller genom proaktivt beslut på LC?
- När fick RL klart för sig att skärsläckaren var på väg och när den skulle anlända?

2. Metodtaktiska val:

- Belysning av aktiviteter (åtgärder/uppgifter) kopplade till taket/vinden: Hur arbetade man och i vilken ordning (parallellt och i sekvens)?
- Hur resonerade räddningsledningen angående taktiska metodval under tiden mellan första anländande enhet och det att skärsläckaren anlände? Beroende på tidsram: Höll man

medvetet igen håltagning för att invänta O415? Vem initierade isåfall ett sådant tankemönster (RL, personalen på O415, någon annan?)

c) Användes värmekamera för att stödja beslut om hur skärsläckaren skulle användas?

d) Fanns någon omfallsplan om skärsläckaren anlant senare?

3. Skadeplatsorganisation:

Införlivades personalen på O415:

- under StL i en befintlig sektor som redan fått en uppgift?
- under StL i en ny sektor som tillsammans med O415 fick sin uppgift?
- direkt under RL som egen sektor med/utan StL?

1.5 Redovisningsplan

Utredningen skall resultera i en skriftlig rapport till uppdragsgivarna senast den 15 augusti 2012. Utredningen skall också skickas till MSB, fastighetsägare samt registreras i sökverktyget Erfaros (internt RSG).

1.6 Metod och material

Intervjuer har gjorts med IC, IL, StL, larmoperatör samt två brandmän.

Telefonkontakt har tagits med [REDACTED], [REDACTED] i Mölnlycke.

Insatsrapport

2 Resultat av undersökningen

2.1 Beskrivning av olycksplatsen

Råda Säteri är ett område i Mölnlycke där fastighetsbolaget [REDACTED] har ett stort antal flerbostadshus med lägenheter som är fördelade på 1-4 rum och kök. Största delen är två och tre rum samt kök. Bostadshusen är flerfamiljshus med tre våningar samt loftgångar. Bostadsområdet visas på bilden nedan och pilen visar huset där branden var. (Bild 1) Byggnaden är en tvåplansbyggnad i betong med sex lägenheter i respektive plan. Den brandutsatta lägenheten är på plan två och nås via loftgång (Bild 2). Branden begränsas till lägenheten där branden startade samt yttertaket.

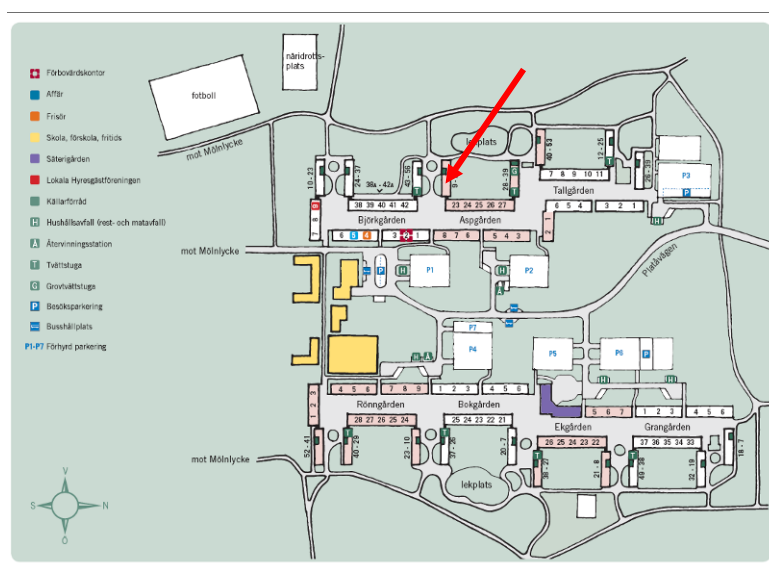


Bild 1. Bostadsområdet Råda säteri



Bild 2. Framsidan av bostadshuset, med loftgångar.

2.2 Övergripande beskrivning av händelseförloppet

2.2.1 Före ankomst.

Larm kommer in till SOS klockan 05.06 om brand i lägenhet på Aspgården och kopplades över till medlyssning med RSG's larmoperatör. Brandstyrkorna Mölnlycke deltid, Öjersjö heltid larmas klockan 05.07 till brand i byggnad och en fullt utvecklad lägenhetsbrand. Gårda räddning och höjdenhet larmas klockan 05.11 och är framme på brandplatsen cirka 05.21. Larmade klockan 05.08 blir också IL från Mölndal brandstation samt IC klockan 05.12 från Gårda brandstation.

Information lämnas om att det är minst en människa som bor i lägenheten och att det är oklart om denne lämnat lägenheten. Det kommer också rök genom fönster från lägenheten. Oroliga grannar boende på samma loftgång nära brandlägenheten ringer också SOS Alarm. Öjersjöstyrkan får under larmkörningen information om att branden är i en lägenhet på plan två. Med den informationen begärs skärsläckaren från Frölunda brandstation av Öjersjö StL ,då det är mycket bra om skärsläckaren är med i ett tidigt skede av branden. Skärsläckarenheten från Frölunda larmas och lämnar stationen ca. kl 05.15, är framme på brandplatsen cirka 05.28.

2.2.2 Omfattning vid ankomst

Öjersjöstyrkan var framme cirka 05.20 och inom några minuter är också Mölnlycke och Gårda framme på brandplatsen. Cirka 05.30 är alla larmade styrkor på plats samt IL och IC och släckningsarbetet pågår för fullt. Öjersjö möttes vid ankomsten av en fullt utvecklad lägenhetsbrand och tillsammans med Gårdas StL, så konstaterar man att branden spridit sig upp till taket via takfot och sims. (Bild 3 och 4)



Bild 3. Framsida bostadshus



Bild 4. Baksida bostadshus

2.2.3 Räddningstjänstens åtgärder

Lägenhetsbranden

Öjersjö brandstyrka och StL börjar med att tillsammans ”skapa sig en bild” över branden. Under tiden försöker chauffören hitta en lämplig uppställningsplats för bilen. En boende i området som visar en lämplig väg till branden men det visar sig inte vara den bästa uppställningsplatsen. Beslut tas om bättre plats och bilen körs dit.

Mölnlycke deltid och Gårda heltid har under tiden kommit till brandplatsen. Personal från Gårda säkrar vatten på grovslang till grenrör framför lägenheten. Dörren är stängd men inte låst, branden ”slås ner” med pulversläckare av Öjersjöes rökdykare. Mölnlyckes rökdykare påbörjar rökdykning, genomsöker lägenheten och släcker branden i lägenheten. När lägenheten är släckt och genomsökt fortsätter de med att ”knacka dörr” för att evakuera intilliggande lägenheter samt RVR-arbete inne i lägenheten. Personer som har svårt att passera den brandutsatta lägenheten via loftgången hjälps ner på gården med andningsskydd på.

Takbranden

Den inledande taktiken var först att Gårdas personal skulle gå upp på taket och förhindra vidare brandspridning. De hann inte börja med håltagning förrän Frölundas personal kom fram med skärsläckare. När personalen från Frölunda kom till platsen sa de till om att

vänta med håltagning och då blev det så. Från en vindslucka kan de se upp på vinden som visar sig vara en 50 cm ”djupvind”. Man ser också att det är kraftig rökutveckling med svart rök. I det skedet är det personal på taket. Efter att man gemensamt bestämt taktik så avvaktar Gårda håltagning av tak och låter Frölunda släcka samt kyla brandgaserna på vinden. Gårda hade också förberett med taksäkring för Frölunda så arbetet kunde påbörjas omgående. Innan arbetet med skärsläckaren börjat användes värmekameran som markerade var värmen/temperaturen var högst och var det var bäst att arbeta för att få bästa resultat.

Personalen från Frölunda skär decimeterstora kvadrater längs med taket med skärsläckaren. Vinden var grund och därför försökte de att ”skjuta snett” och när de ”vinklade” skärsläckaren gav det ett mycket bra resultat. Arbetet genomförs med andningsapparater och blir inte lättare med mörker, frost på tak. Efter cirka 10 minuters arbete med skärsläckaren kunde personalen konstatera att resultatet blev mycket bra. Färgen på rökgaserna ändrades från gulgrå till mer vitaktig rök. Man upplevde att skärsläckaren kom åt att kyla brandgaserna. Gårda fortsätter med håltagning och Frölunda avbryter arbetet med skärsläckaren för så fort hål är öppnat så har inte skärsläckaren någon effekt. I sämsta fall har den motsatt effekt. (Bild 6)



Bild 6. Takarbete på taket.

2.2.4 Olycksorsak

Orsaken till branden är okänd.

2.2.5 Konsekvenser av olyckan

Branden begränsas till lägenheten där branden startade samt yttertaket. Spridning av rök och vatten till angränsande lägenhet. Två personer skadas lindrigt. Hela taket behövdes byggas nytt. En lägenhet totalskada. Fyra lägenheter mindre skadad. Kostnad cirka 3,0 miljoner.

2.3 Frågeställningar i uppdraget

2.3.1 Tidsfaktorns betydelse

a) När anlände O415 och sattes in i sektorarbetet på skadeplats i förhållande till:

- *inkommet larm:*

Larmet kom in ca.05.06. Personalen på bil O415 med skärsläckare larmades cirka 05.12 och anlände till brandplatsen cirka 05.28 och påbörjar omgående sitt arbete.

- *utlarmning av O415 (körtid):*

Cirka 13 minuter

- *första anländande enhet:*

Cirka 4 minuter

b) Begärdes skärsläckaren av RL eller genom proaktivt beslut på LC?

StL Öjersjö (som också var RL) begär skärsläckaren på väg till brandplatsen. IL från Mölndal bad också LC om att komplettera med skärsläckare med tanke på insatstid och körtid.

c) När fick RL klart för sig att skärsläckaren var på väg och när den skulle anlända?

Öjersjö's StL/RL fick information om att den var på väg till brandplatsen men inte när.

2.3.2 Metodtaktiska val

Arbetet på taket blev "sektor tak" med StL från Gårda som sektorchef för Gårda och Frölundas personal. Uppgiften var att först förhindra vidare brandspridning.

Innan personal kom upp på taket hade vattenbegjutning påbörjats från marken och upp mot takfot. När personalen från Gårda kommer upp på taket hinner de inte påbörja håltagning förrän skärsläckare från Frölunda kommer så taket är fortfarande intakt. Värmekamera användes också som markerade var värmen/temperaturen var högst. Arbetet med skärsläckare startar med att kyla brandgaser och efter cirka 10 minuter konstaterar man att färgen på rökgaserna ändrades från gulgrå till mer vitaktig rök. Gårda fortsätter med håltagning och Frölunda avbryter arbetet med skärsläckaren för så fort håll är öppnat så har inte skärsläckaren någon effekt.

2.3.3 Skadeplatsorganisationen

Hur införlivades personalen på O415?

Under Gårda räddningsenhet. De arbetade med StL Gårda i befintlig sektor tak.

3 Erfarenheter och rekommendationer

En framgångsfaktor är att organisationen på skadeplats fungerade mycket väl bland alla inblandade enheter. Personalen från Frölunda som skötte arbetet med skärsläckaren upplevde att de fick ett stort gehör för sina önskemål om att vänta med håltagning av takkonstruktion tills de fick möjlighet att kyla ner de heta brandgaserna. De fick bra support vilket resulterade i att insatsen måste betraktas som mycket lyckosam.

En viktig framgångsfaktor är RSG's ledningscentral och insatsledningens proaktivitet med att i ett tidigt skede larma skärsläckare från Frölunda.

Det är oerhört viktigt att erfarenheter efter bränder som man har mycket att lära av överlämnas till andra i vårt räddningstjänstförbund. Det kan vara en snabb återkoppling där erfarenheter positiva/negativa kräver omedelbara åtgärder för att förhindra nästa takbrand.

Personalen på Frölunda brandstation har många års erfarenhet med att arbeta med skärsläckare. Samarbetet med andra av förbundets räddningsenheter har pågått under dessa år men det är framförallt vid insatser som den bästa ”övningen” skett. Varje brand är olika och kräver olika gemensamma lösningar att släckas.

I intervjuerna har kommentarer varit att i samband med tidigare insatser, villabrand och restaurangbrand har enheterna arbetat tillsammans, haft dialog med varandra på brandplatsen om det gemensamma arbete som man genomfört. De upplever att de haft god nytta av dessa möten.